

YAPI DENETİMİ ÇOCUKLARIMIZA BIRAKILACAK MİRASTIR

Değerli Meslektaşlarımız,

Oldukça yoğun geçen günlerin ardından bültenimizin yeni sayısı karşınızdayız. Bildiğiniz üzere 17 Ağustos 1999 Kocaeli depreminin yıl dönümünü geride bıraktık. Yoğunluğumuzun nedeni 17 Ağustos vesilesiyle hem oda merkezimiz hem de şubemiz bünyesinde gerçekleştirilen faaliyetlerdi. Tabii buna diğer kurumların ve özellikle de medyanın ilgisi eklenince deprem konusu gündemimizi işgal etti.

İşin doğrusu “işgal” sözcüğü olumsuz anlamda kullanmıyoruz. Temenni ediyoruz ki deprem, bizlerin gündemini işgal etmekten çıkarak bütün bir toplumsal hayatın belirleyicisi olur; başta merkezi ve yerel yönetimler olmak kaydıyla yurttaş inisiyatiflerinin, meslek örgütlerinin, sendikaların, siyasi partilerin programlarının ve faaliyet alanı sınırlarının içerisinde kendisine yer açar. Yine temenni ediyoruz ki, kamu kurum ve kuruluşları, toplumsal ve siyasal kesimler depremi, yıl dönümleri sıkışıklığında hatırlamaktan vazgeçer, ‘adet yerini bulsun’, ‘dostlar alışverişte görsün’ aldırmaazlığı terk edilir de depreme hazırlık temel ve ulusal bir sorun olarak kabul edilir.

Elbette bunun önceliği vardır. Bu öncelik kamu yönetiminin mevcut kentleşme, yapılaşma, imar ve benzeri konulardaki anlayışını topyekün değiştirmesidir. Eğer bu sağlanmazsa 365 gün deprem tehlikesine dikkat çekmek, deprem merkezli bilimsel etkinlik düzenlemek ve vatandaşlara deprem tehlikesini hatırlatmak nafi bir çaba olacaktır.

Nedir değişmesi gerekenler? Hiç şüphesiz kentler, rant gruplarının değil kentlilerin ihtiyacına göre planlanmalıdır. İstanbulluların ihtiyacı başta güvenli yapılaşmadır. Mevcut yapı stoku, bir başka ifadeyle oturduğumuz, yaşadığımız konutların mevcut durumunun adeta faciaya davetiye çıkardığı bilinmektedir. Bu durum ivedilikle çözümlenmelidir. Devlet vatandaşlarına sağlıklı ve güvenli barınma olanağı sağlamakla yükümlüdür. Bunun nasıl gerçekleşeceği ise sır değildir. Bir an önce, şimdiye kadar rant değeri yüksek bölgelerde yoğunlaşan kentsel dönüşüm projeleri, kentsel iyileştirme ve yenilemeyi odak noktasına alarak yeniden düzenlenmelidir. Geride bırakılan 20 senede bu konuda kaplumbağa hızıyla yol alındığı gerçekse, ülkemizin bundan sonraki süreçte yapıları depreme güvenli hale getirecek potansiyele sahip olduğu da gerçektir.

“Köklü değişiklik” mevzuat değişikliklerini de içermektedir. Yapı denetiminden imara, kent içi ulaşımdan şantiye şefliğine kadar mevcut mevzuat sağlıklı ve işlevsel değildir. İhtiyacı karşılamaktan uzaktır. Özellikle bizim bu konulardaki eleştiri ve önerileri dikkate alınmalı ve gerekli değişiklikler mutlaka hayata geçirilmelidir. Mevzuat değişikliğinin alt başlıkları arasında uygun olmayan alanlara yapılaşma izni verilmemesi, müteahhitlik tanımının yeniden ele alınması, Kanal İstanbul gibi kentsel nüfusu yoğunlaştıracak projelerden vazgeçilmesi ve hatta aksi yönde düzenlemelerin yapılması, mühendislik uygulamalarının niteliğinin artırılması amacıyla mesleki uygulamaların meslek odalarının paydaşı olduğu bir mekanizmayla denetlenmesi, yapı üretim sürecinin önemli ayağı olan şantiye şefliğinin “her şantiyeye bir şantiye şefi” olacak şekilde düzenlenmesi ve şantiye şeflerinin tam zamanlı çalışmasının sağlanması ve benzerleri yer almaktadır.

Hiç şüphe yok ki konunun odak noktasında yapı denetim sistemi gelmektedir. Yapı denetime dair vurgularımızda ise bugünü değil, geleceği kazanma hedefi vardır. Çünkü güçlendirme çalışmaları veya afet sonrasına dair planlamalar bugüne dairdir; olası bir depremin yıkıcılığını azaltmaya dönüktür. Yapı denetimi ise doğrudan gelecekle ilgilidir. Denebilir ki yapı denetim sistemi çocuklarımıza, gelecek kuşaklara bırakılacak en değerli mirastır.

Güçlendirme çalışmalarından binaların yıkılıp yeniden yapılması, deprem toplanma alanlarından ulaşım güzergâhlarına, kentsel dönüşüm projelerinin yaygınlaşmasından bölgelerin, özellikle de İstanbul’un nüfus yoğunluğunu azaltacak önlemlere kadar bütün bunların gerçekleştirilmesinin yolu merkezi iktidarın bütçeden değer bir pay ayırmasından geçmektedir. 17 Ağustos Depreminin yıl dönümünde bir kez daha hatırlatıyor ve çağrıda bulunuyoruz: Kentlerimizi depreme hazır hale getirin, binalarımızın deprem güvenliğini sağlayın. Bu yapılmazsa olası bir İstanbul depreminin tahayyül bile edilemeyecek sonuçlarının vebali iktidarın omuzlarında kalacaktır.

İnşaat Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi olarak kentimiz için mesleki bilgi birikimimizi hizmete sunmaya hazırız. Çünkü bu kenti, bu ülkeyi ve insanlarımızı seviyoruz.

**TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası
İstanbul Şube Yönetim Kurulu**